

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aroplitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOIYILLARI VA MEKANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ.....	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAKATLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulatov Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ.....	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI.....	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION.....	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI.....	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ.....	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN.....	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abduvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI.....	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	243
Saida Xabibullayeva	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEXNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Rahmanova Sitara Bahodir qizi	
SANOAT KORXONALARIDA OPERATSION MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	277
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH.....	283
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION INVESTITSIYALASH VA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI JORIY ETISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA)	286
Maxamadiyev Turg'unboy Jumabayevich	
O'ZBEKISTONDA XO'JALIK JAMIYATLARI KUZATUV KENGASHLARI FAOLIYATINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH.....	292
Valijonov Akmaljon	
IQTISODIYOTNING AGRAR SEKTORIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH: NAZARIY VA USLUBIY YONDASHUVLAR	296
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLIYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	303
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
МЕТОД ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПАКЕТА	308
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	311
Uralov Eliboy Omonovich	
INNOVATSION VA AN'ANAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING TAQQOSLAMA TAHLILI	316
Abdusfarmonov Farrux Faxriddinovich	
EKSPORT IMKONIYATLARI VA LOGISTIKA SAMARADORLIGINI SOLISHTIRISH.....	320
Safarova Muxabbat Radjabovna	
IJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI O'SISHI DINAMIKASI VA LIKVIDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	324
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
KO'CHMAS MULKNI OMMAVIY BAHOLASHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI.....	331
Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li	
TURIZM XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI MHXS GA O'TKAZISHDA TRANSFORMATSIYA REJASINI ISHLAB CHIQUISH MASALALARI.....	339
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARI DIVERSIFIKATSIYALASHUVINING IQTISODIY MEXANIZMLARI	343
Yembergenova Aynur Aydosbaevna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANISHNING NAZARIY JIHATLARI	351
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	

KAPITAL BOZORI ORQALI MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTITSIYA JALB QILISHNING BELARUS TAJRIBASI	357
<i>Abduraxmanov Adham Raxmatullayevich</i>	
BARQAROR QISHLOQ XO'JALIGI AMALIYOTLARINI JORIY ETISHDA XULQ-ATVOR OMILLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI	362
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
SANOAT KORXONALARIDA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	367
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
O'ZBEKISTONDA MEHMONXONALARNI MOLIALASHTIRISH ORQALI JOYLASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	373
<i>Xasanova Naimaxon Akmal qizi</i>	
SOLIQ YUKINI OPTIMALLASHTIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	381
<i>Jovliyeva Zuhra Chori qizi</i>	
SANOATNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	386
<i>Ibragimov Zaxid Taxirovich</i>	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ АКТИВАМИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	395
<i>Т.И.Бобакулов, Тухтамышева Гулнора Усмановна</i>	
AGRAR TARMOQQA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI ISHLAB CHIQRISH FUNKSIYALARI YORDAMIDA EKONOMETRIK BAHOLASH.....	401
<i>Xatamov Ochildi Qurbonovich, Badalov Jamshid Jamolovich</i>	
IJARA OPERATSIYALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING KAMCHILIKLARI VA UZVIY TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	409
<i>Oripova Saodat Mirfotix qizi</i>	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH.....	414
<i>Xolboyeva farangiz xayrulloevna</i>	
SUN'IY INTELEKT VA RAQAMLI VOSITALARNING TA'LIM JARAYONIDAGI O'RNI.....	419
<i>To'xtamishva Dilrabo Shermonovna</i>	
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTINI KENGAYTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI	424
<i>Kalenov K.T.</i>	
HUNARMANDCHILIK BRENDLARINING BOZOR OMILLAR TIZIMINI (MAHSULOT, NARX, TAQSIMOT, TARG'IBOT) TAKOMILLASHTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI	428
<i>Ergasheva Aziza</i>	
NAMANGAN VILOYATI IQTISODIYOTIDA TARKIBIY O'ZGARISHLAR: HUDUDIY VA TARMOQ TAHLILI	436
<i>Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li</i>	
WATER HARVESTING FOR CLIMATE RESILIENCE IN UZBEKISTAN'S AGRICULTURE: OPPORTUNITIES, BARRIERS, AND POLICY RECOMMENDATIONS	445
<i>Kripa Mondal, Dr. Anita Banerjee</i>	
O'ZBEKISTONDA TABIIY VA IQTISODIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH YO'LLARI	454
<i>Sattarov Abdusamat Umirqulovich</i>	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	459
<i>Nasibboyev Fazliddin Sirojiddinovich</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI MONITORING QILISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF QILISH YO'LLARI	464
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
SIRKULYAR IQTISODIYOT — IQTISODIY BARQARORLIKNING MUHIM OMILI	471
<i>Hasanov Sh. Sh.</i>	

МАРКЕТИНГОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗА.....	482
Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи	
TEMIR YO'L SOHASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	488
Orifova Ximoyat Shovkat qizi	
O'ZBEKISTONDA ZIYORAT TURIZMINI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHDA XALQARO TAJRIBADAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	494
Raximova Dilfuza Mirzakasimovna	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY HUNARMANDCHILIKNING IQTISODIY SALOHIYATINI BAHOLASH VA EKONOMETRIK PROGNOZLASH	503
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI BAHOLASHDA EKONOMETRIK MODELLAR VA GEOSTATISTIK USULLARNI TAKOMILLASHTIRISH: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	509
Sattorov Sanjar Abdumurodovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYA QILISH VA ULARNING ISH FAOLIYATIGA TA'SIRI: O'ZBEKISTONDAGI KICHIK VA O'RTA BIZNES MISOLIDA	518
Yuldashov Aziz	
RAQOBAT MUHITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BRENND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	522
Boboyev L. Kadrxo'ja Djuraxodjayevich	
XODIMLARNI O'QITISH, QAYTA TAYYORLASH VA ISHSIZLARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI (GERMANIYA MISOLIDA).....	528
Sattorov Ramziddin Shovxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	533
Yangiboyev Sardor Ernazar o'g'li	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI RIVOJLANTIRISHDA CHIQUINDISIZ VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	542
Nabiyeva Nilufar Olim qizi	
МАШИННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РЫНОЧНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ	548
Тен Марина Владимировна	
РОЛЬ, СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	555
Каюмова Гузел Иброхимхановна	
QURILISH KORXONALARIDA AKTIVLARNI TAN OLIISHNING XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISHNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	562
Yahyojev To'liqin Ismatulla o'g'li	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK KORXONALARINI BOSHQARUV MEKANIZMLARI	566
Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi	
QURILISH KORXONALARIDA BOSHQARUV MUNOSABATLARI MAZMUNI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	572
Toshimov Azizbek Hakimovich	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDAGI KOMPANIYALAR KAPITALINI MAKSIMALLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	576
Muradova Dildora Abdusalimovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARDAGI KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHDA BAZEL III TALABLARI	581
Norova Nozima Nabiyevna	
ЦИРКУЛЯРНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ, МИРОВАЯ ПРАКТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ	588
Алиева С.С.	

KORXONALARDA SOLIQ HISOBINI TASHKIL ETISH VA UNING BUXGALTERIYA HISOBİ BILAN O'ZARO BOG'LIQLIGI	594
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
HUDUDIY KORXONALARDA BIZNES JARAYONLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV MODEL VA TAMOYILLARINING AHAMIYATI	599
Azimova Maxfuza Rashidovna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА - ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА	604
Пирназаров Шоназар Махтовович	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	608
Abdinazarov Suhrobbek Bekmurod o'g'li, Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	
SINGAPUR VA JANUBIY KOREYADA BIZNES SUBYEKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	615
Nasriddinov Qobilbek Qurbonbekovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL ENERGIYAGA O'TISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	620
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
LOYIHALARNI STRATEGIK REJALASHTIRISHDA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI	625
Xamrayev Zuxritdin Abduraxmanovich	
LOYIHA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA LOYIHA JAMOASINING ROLI VA FUNKSIYALARI	629
Utemuratov Sadik Muratovich	
IQLIM O'ZGARISHI VA RESURLAR CHEKLANGANLIGI SHAROITIDA YASHIL TURIZM MODELLARINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANTIRISH	633
Rasulova Nigora Yusupovna	
ВЛИЯНИЕ КУЛЬТУРНЫХ РАЗЛИЧИЙ НА ПРОЦЕСС УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОММУНИКАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	637
Латипов Ашур Али Рустам угли, Хамидов Далер Дилшодович	
ADAM SMIT IQTISODIY G'OYALARI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI.....	641
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	646
Baytanov O'ralboy Miraqul o'g'li	
SOCIAL PROTECTION SYSTEM OF THE POPULATION IN THE CONDITIONS OF A TRANSFORMATIONAL ECONOMY.....	651
M. Sh. Rakhimova	
SANOATNI YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA, SIYOSIY MEKANIZMLAR VA O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY XULOSALAR	655
To'qumbetov Og'abek Shavkat o'g'li, Ruziyeva Dilobar Isomjonovna	
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AHOLI FAROVONLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	661
Bobayev Isroiljon Abdinabiyevich	
IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE MAHALLA INSTITUTION IN THE TERRITORIAL GOVERNANCE SYSTEM: MODERNIZATION OF INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISMS	666
Mirbabayev Farrukh Atkhamovich	
AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARI TAHLILI	674
Xannarov Komiljon Karimovich	
INVESTITSIYA KO'CHMAS MULKI HISOBINI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	681
Maxmudov Jamshed Ashrafovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ РАЗВИТИЯ ПАЛОМНИЧЕСКОГО ТУРИЗМА.....	687
Навруз-Зода Бахтиёр Негматович, Мусаев Маликжон Кароматович	

TRANSFORMING UZBEKISTAN THROUGH DIGITALIZATION IN A GLOBALIZED WORLD.....	694
Narzullaeva Umidakhon Nodir qizi	
SUG'ORILADIGAN YERLARDA SUVDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	699
Elomonov Ro'zimurod Doniyor o'g'li, Abdug'aniyev Otabek Allajonovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННЫХ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ.....	704
Р. И. Хакимов	
TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHGA USLUBIY YONDOSHUVLAR	713
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI BOSHQARISHDA SAMARADORLIK HOLATI TAHLILI	718
Kasimov Saidakmal Saidahrolovich	
BANKLARNING IJTIMOY ROLINI OSHIRISHDA YASHIL DEPOZITLARNING AHAMIYATI	722
Berdiyev Akram O'ktamovich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI	728
Xikmetov Nodirbek Ikromovich	
AHOLI DAROMADLARI TENGSIZLIGINING SHAKLLANISHI, UNING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	735
Atayev Jaxongir Erkinovich	
KORXONALARDA DAROMAD VA XARAJATLAR BILAN BOG'LIQ MOLIVAVIY XATARLAR TASNIFI VA ULARNI AUDITDA ANIQLASH USULLARI.....	740
Mehriyev Sobit Sayim o'g'li, Dadarbayev Muzaffar Abduraxmanovich	
GREEN BONDS: ESSENCE, SIGNIFICANCE AND DEVELOPMENT PROSPECTS IN UZBEKISTAN	746
Susanna S. Alieva	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI	753
Marupov Qobil Komilovich	
МОДЕЛЬ ЧЕБОЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕСА В РЕСПУБЛИКЕ КОРЕЯ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ И СРАВНИТЕЛЬНО-УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	758
Латипов Ашур Али Рустам ўғли, Ризаева Зумрад Алишеровна	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RAG'BATLANTIRISHDA SOLIQ PREFERENSIYALARINING ROLI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	762
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	
AKSIZ SOLIG'INING BUDJET DAROMADLARI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI VA MAZKUR SOLIQNI BUDJETGA UNDIRISH TARTIBINING TAHLILI	769
Nazarova Rushana Ravshan qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING ROLI: XORAZM VILOYATI MISOLIDA.....	774
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
HUDDIY INVESTITSION JOZIBADORLIKNI BAHOLASHNING OPTIMIZATSIYALANGAN METODOLOGIYASI: ASOSIY KO'RSATKICHLARNING KO'P O'LCHOVLI TAHLILI.....	781
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna, Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ГЕРМАНИИ	788
Артикова Шохиди Ильясовна	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA KORXONALAR MARKETING STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	793
Rasulova Nigora Nematovna	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA ASOSIY KAPITALGA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH YO'NALISHLARI	799
Sultanova Aziza Baxtiyar qizi	

KORXONALARDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	802
<i>Aminova Shaxnoza Aziz qizi</i>	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA ULARNI BAHOLASH USULLARI.....	807
<i>Nazirova Sayyora Baxtiyorovna, Qulmamatova Barno Omonovna, Sharifova Nargiza Djurayevna</i>	
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINI JORIY ETISHNING O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLIYAVIY SHAFFOFLIKKA TA'SIRI	811
<i>Murodova E'zoza Maqsud qizi</i>	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: ISHLASH MEKANIZMI VA ALGORITMINI ISHLAB CHIQUISH	816
<i>Umarov Bobur Murtazoyevich</i>	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI INVESTITSIYA FAOLLIGINI OSHIRISH ORQALI MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH	822
<i>Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich</i>	
AGRAR SOHADA KADRLAR TAYYORLASHNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY METODOLOGIK ASOSLARI	829
<i>Boltayev Nurali Shiramatovich</i>	
MAMLAKATIMIZ TURIZM SOHASI XIZMATLAR SIFATI BILAN BOG'LIQ IQTISODIY KO'RSATKICHLAR	838
<i>Suyunov R. G'.</i>	
ПРОБЛЕМЫ И ОГРАНИЧЕНИЯ В ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	844
<i>Джулибеков Нурмат Каршибекович, Жулиева Гулноз Юлдашевна</i>	
BIZNES JARAYONLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH ASOSLARI	849
<i>Yoqubjanov Muminmirzo Nosirjon o'g'li, Erkinxojiyev Ismoiljon</i>	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI, AHAMIYATI VA UNING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	853
<i>Ernazarov Gulam Bekbaevich</i>	
SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING ROLI	860
<i>Mirzokirov Mirramizjon Mirxoshim o'g'li</i>	
ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	867
<i>Урунова Мафтуна Гайратовна</i>	
АНАЛИЗ ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ЭКОНОМИКИ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ И ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	871
<i>Некова Фатима Борисовна</i>	
MINTAQA SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISHDA KLASTERLASH VA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARINING AHAMIYATI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	876
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTI TIZIMINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY TASHKILY-IQTISODIY USULLARDAN FOYDALANISH	882
<i>Kayumov Z.O.</i>	
O'ZBEKISTONDA VALYUTA KURSINING SHAKLLANISHI VA UNING INFLATSIYA DARAJASIGA TA'SIRI MEKANIZMI.....	887
<i>Matrizayev Zafar Gulimboy o'g'li, Viqorjon Bahridinov Akbar o'g'li</i>	
МЕХНАТ BOZORINING TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	892
<i>Soatmo'minova Zarnigor Olimjon qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TURIZMDA MOHIYATI VA AHAMIYATI.....	897
<i>Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li</i>	
НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	901
<i>Мирзаев Кулмамат Джанзакович</i>	

ELEKTR UZILISHLARINING HUDUDIIY IQTISODIYOTGA TA'SIRI VA RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI	906
<i>Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi</i>	
DAVLAT TRANSPORT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	911
<i>Uktamov Sarvar Atxam o'g'li</i>	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ ПОДДЕРЖКИ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В СТРАНАХ ЕС, США И ЯПОНИИ	915
<i>Газизова Эльмира Хамидовна, Мелибаева Гульнора Ачилевна</i>	
SANOATNI HUDUDIIY RIVOJLANTIRISHDA ISHLAB CHIQRISH SALOHIIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH OMILLARI	921
<i>O'zmanov Ixtiyor Ibragim o'g'li</i>	
SUG'URTA INSTITUTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	926
<i>Sherov Sanjar Radjabovich</i>	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI STRATEGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	932
<i>Umurov Jasurbek Jamil o'g'li</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA KASABA UYUSHMALARI FAOLIYATINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	936
<i>Raxmonov Abduxalil Rasulovich</i>	
INKLYUZIV TA'LIM XIZMATLARINING RAQAMLI EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHDA DAVLAT, OTM VA IT INFRATUZILMA INTEGRATSIYASI	940
<i>Maxkamova Kamola</i>	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA BUDJETLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH (ENERGETIKA KORXONALARI MISOLIDA)	944
<i>Sobirov Shoyadbek Kurbonaliyevich</i>	
UY-JOY QURILISHINI RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	950
<i>Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li</i>	
TIKUV-TRIKOTAJ MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHI KICHIK KORXONALARNING IQTISODIIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI	956
<i>Abduhamidov Abdurahmon Abdulatif o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA 2026-2030-YILLARGA MO'LJALLANGAN SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	963
<i>Ismailov Timur Atabayevich</i>	
SAVDO LIBERALIZATSIYASINING DAVLAT BUDJETI DAROMADLARI TARKIBIGA TA'SIRI	969
<i>Sardorjon Maxmudov Sobirjon ug'li</i>	
MAHALLIIY BUDJETLAR MOLIYAVIIY BARQARORLIGINING UY XO'JALIKLARI FAROVONLIGI VA HUDUDIIY IQTISODIIY O'SISHGA TA'SIRINI EMPIRIK TAHLIL QILISH	977
<i>Safarmurodova Marjona To'raqulovna, Ollokulova Feruza Mansurovna</i>	
FACTORS INFLUENCING THE FORMATION OF FINANCIAL SUSTAINABILITY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES: EVIDENCE FROM THE OIL AND GAS SECTOR	982
<i>Ergashev Muhibbek Aslamovich</i>	
O'ZBEKISTON MOLIYA BOZORIDA FIN TECH KOMPANIYALARI VA BANKLAR HAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI	988
<i>Rajabova Umida Umurzoqovna</i>	
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ НАЛОГОВЫХ ПРЕФЕРЕНЦИЙ И ЛЬГОТ В ОБЕСПЕЧЕНИИ РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ (НА ПРИМЕРЕ СУРХАНДАРЬИНСКОЙ ОБЛАСТИ)	995
<i>Отамуродова Дилдора Абдуқримовна</i>	
THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON INTERNATIONAL MARKETING: RESHAPING GLOBAL MARKET ENTRY STRATEGIES AND CONSUMER ENGAGEMENT	1001
<i>Aziz Kurbanovich Abdullaev, Ne'matullyev Bekmirzo Bozorboy o'g'li, Abdusalomov Samandar Azizbek o'g'li</i>	

TARIXIY-MADANIY TURIZM XIZMATLARINI MINTAQADA RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI MODERNIZATSIYA QILISH.....	1010
Erkayeva Barno Abduraximovna	
GLOBAL IQTISODIY INTEGRATSIYA SHAROITIDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MENEJMENT YONDASHUVLARINING ROLI: O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	1015
Mahmudova Madinaxon Jumaboy qizi	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ УКРЕПЛЕНИЯ ДОХОДНОЙ БАЗЫ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ.....	1020
Т. И. Бобакулов, Г. Ч. Джавлиев	
ECOTOURISM DEVELOPMENT POTENTIAL AND THE ROLE OF GUIDES IN REGIONAL TOURISM GROWTH: EVIDENCE FROM THE NAVOI REGION OF UZBEKISTAN.....	1024
Axmadova Iroda Muzaffar kizi	
DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN AND ITS PRIORITY DIRECTIONS.....	1030
Ollokulova Feruza Mansurovna, Guzal Abdimurodova Panjiyevna	
KORRELYATSION - REGRESSION TAHLILNING QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA QO'LLANILISHI AHAMIYATI.....	1035
Butanova Dilnoza Rustamovna	
MADANIYATLARARO YETAKCHILIK VA LINGVOMADANIY KOMPETENTSIYA BOSHQARUV ISHI SIFATIDA.....	1042
Rahimova Gulnoza	
SANOAT KORXONALARINI YANGI TEXNIKA VA TEXNOLOGIYA BILAN TA'MINLASH JARAYONLARINING HOZIRGI ZAMON HOLATI.....	1052
Akbarova Maloxat Atabekovna	
UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARIDA INNOVATSION RIVOJLANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI MODERNIZATSIYA QILISH.....	1056
Abdukadirova Nilufar Abdaxatovna	
FARG'ONA VILOYATIDA INVESTISIYA SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH BARQAROR IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA.....	1062
Qo'chqarov Yunusali Sobirjonovich	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL KREDITLASH" TIZIMI: NAZARIYA VA AMALIYOT.....	1069
Erkinov Farrux Rustam o'g'li	
AKSIZ SOLIG'I MA'MURIYATCHILIGI TADBIRLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	1075
Nazarova Rushana Ravshan qizi	
MOL-MULK SOLIG'I TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING MOLIVAVIY ASOSLARI.....	1080
Qodirov Hasan Do'stqobilovich	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI ORQALI IQTISODIY JARAYONLARNI RAQAMLASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1084
Matyoqubov Yo'ldoshboy Ergashboy o'g'li	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI SOLIQ VOSITASI ORQALI QISQARTIRISHDA HUKUMATNING ROLI.....	1089
Pirnafasov Sarvar Bardibayevich	
HUDUDNING TURIST JOZIBADORLIGINI IQTISODIY BAHOLASH VA TARTIBGA SOLISHNING NAZARIY TAMOYILLARI.....	1093
Q.A. Musaxanov	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV YONDASHUVLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1098
Umarova Nilufar Abdukaxor qizi	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA SANOAT KORXONALARIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1103
Ulashev Xubbim	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA OBODONLASHTIRISH XIZMATLARINING IQTISODIYOTGA TA'SIRI.....	1107
Hayitov Jamshid Xolvoyevich, Ibragimova Gulhayo Nuriddin qizi	
INVESTITSIYALARNI JALB ETISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISH OMILLARI.....	1112
Abdurasulov Sardor To'lqin o'g'li	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TO'LOV QOBILYATI HOLATI TAHLILI	1119
Adilova Zohida Ikromjonovna	
HUDUDIY IQTISODIY O'SISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING INSTITUTSIONAL OMILLARI VA SAMARADORLIGI	1124
Turdiqulov Farrux Ravshanjon o'g'li, Sadibekova Bibisara Djapparovna	
SANOAT TARMOQLARIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH STRATEGIYALARI	1130
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH.....	1136
Abdullayeva Shaxnoza Esonovna	

KICHIK BIZNESDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH

Abdullayeva Shaxnoza Esonovna

Farg'ona davlat universiteti

Jahon va mintaqa iqtisodiyoti kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada kichik biznes subyektlarida raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda kichik biznesning raqobatbardoshligini oshirish, boshqaruv samaradorligini ta'minlash va bozor talablariga tezkor moslashishda raqamli texnologiyalar muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Tadqiqotda innovatsion boshqaruvning mazmuni, uning kichik biznes faoliyatidagi o'рни hamda raqamlashtirish jarayonining korxonaga rivojiga ta'siri yoritilgan. Shuningdek, bulutli xizmatlar, sun'iy intellekt, elektron tijorat platformalari, CRM tizimlari va biznes-analitika vositalaridan foydalanish orqali innovatsion jarayonlarni samarali tashkil etish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Maqolada kichik biznesda innovatsiyalarni boshqarishda uchraydigan tashkiliy, moliyaviy va texnologik muammolar tahlil qilinib, ularni bartaraf etishga oid ilmiy-amaliy takliflar berilgan. Tadqiqot natijalari kichik biznes subyektlarida raqamli transformatsiyani jadallashtirish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish va boshqaruv qarorlarining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kichik biznes, raqamli texnologiyalar, innovatsiyalarni boshqarish, raqamli transformatsiya, elektron tijorat, CRM tizimi, sun'iy intellekt, biznes-analitika, raqobatbardoshlik, boshqaruv samaradorligi.

Abstract. This article analyzes the theoretical and practical aspects of innovation management in small businesses based on digital technologies. In modern economic conditions, digital technologies serve as a key factor in enhancing the competitiveness of small businesses, ensuring management efficiency, and enabling rapid adaptation to market demands. The study examines the essence of innovation management, its role in small business activities, and the impact of digitalization on enterprise development. Furthermore, it explores the opportunities for effective organization of innovation processes through the use of cloud services, artificial intelligence, e-commerce platforms, CRM systems, and business analytics tools. The article also analyzes organizational, financial, and technological challenges in managing innovation in small businesses and provides scientific and practical recommendations for addressing them. The findings contribute to accelerating digital transformation, fostering innovation, and improving the quality of managerial decision-making in small businesses.

Key words: small business, digital technologies, innovation management, digital transformation, e-commerce, CRM systems, artificial intelligence, business analytics, competitiveness, management efficiency.

Аннотация. В данной статье анализируются теоретические и практические аспекты управления инновациями в малом бизнесе на основе цифровых технологий. В современных экономических условиях цифровые технологии выступают важным фактором повышения конкурентоспособности малого бизнеса, обеспечения эффективности управления и оперативной адаптации к требованиям рынка. В исследовании раскрывается сущность инновационного управления, его роль в деятельности малого бизнеса, а также влияние цифровизации на развитие предприятия. Кроме того, рассматриваются возможности эффективной организации инновационных процессов с использованием облачных сервисов, искусственного интеллекта, платформ электронной коммерции, CRM-систем и инструментов бизнес-аналитики. В статье анализируются организационные, финансовые и технологические проблемы управления инновациями в малом бизнесе, а также предлагаются научно-практические рекомендации по их решению. Результаты исследования способствуют ускорению цифровой трансформации, развитию инновационной деятельности и повышению качества управленческих решений в малом бизнесе.

Ключевые слова: малый бизнес, цифровые технологии, управление инновациями, цифровая трансформация, электронная коммерция, CRM-системы, искусственный интеллект, бизнес-аналитика, конкурентоспособность, эффективность управления.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlari milliy iqtisodiyotning eng faol va moslashuvchan tarkibiy qismi sifatida alohida ahamiyat kasb etmoqda. Kichik biznes nafaqat yangi ish o'rinlarini yaratish, aholi bandligini ta'minlash va bozorni tovar hamda xizmatlar bilan to'ldirishda, balki innovatsion g'oyalarni amaliyotga joriy etishda ham muhim o'rin tutadi. Shu jihatdan, kichik biznes faoliyatida innovatsiyalarni samarali boshqarish masalasi zamonaviy ilmiy tadqiqotlarning ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi innovatsion boshqaruv mexanizmlarini yangi bosqichga olib chiqib, korxonalarining ichki va tashqi faoliyatini optimallashtirish, resurslardan oqilona foydalanish hamda mijozlar ehtiyojiga tezkor moslashish imkonini bermoqda.

Raqamli texnologiyalar bugungi kunda biznes yuritishning an'anaviy shakllarini tubdan o'zgartirib, boshqaruvning yangi usullarini shakllantirmoqda. Sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili, bulutli hisoblash, elektron tijorat, CRM tizimlari, ERP dasturlari va mobil ilovalar kabi vositalar kichik biznes subyektlari uchun innovatsion faoliyatni rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va baholashda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Natijada kichik korxonalar o'z faoliyatida tezkorlik, moslashuvchanlik va samaradorlikka erishish bilan birga, ichki boshqaruv tizimlarini takomillashtirish hamda bozordagi raqobatbardoshligini mustahkamlash imkoniga ega bo'lmoqda.

Shu bilan birga, kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish jarayoni qator muammolar bilan ham tavsiflanadi. Xususan, moliyaviy resurslarning cheklanganligi, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish uchun yetarli infratuzilmaning mavjud emasligi, kadrlarning raqamli kompetensiyasi pastligi, axborot xavfsizligi bilan bog'liq xavflar va boshqaruv tajribasining yetarlicha shakllanmaganligi ushbu jarayon samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun kichik biznes subyektlarida innovatsiyalarni boshqarishning raqamli mexanizmlarini ilmiy asosda tadqiq etish, ularning samarali model va usullarini ishlab chiqish dolzarb ahamiyatga ega.

Mazkur maqolaning maqsadi kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarishning nazariy asoslarini tahlil qilish, amaliy imkoniyatlarini yoritish hamda ushbu jarayonda uchraydigan muammolarni aniqlashdan iborat. Shuningdek, tadqiqot doirasida raqamli transformatsiya sharoitida kichik biznes subyektlarining innovatsion salohiyatini oshirish, boshqaruv samaradorligini kuchaytirish va raqobatbardoshlikni ta'minlashga qaratilgan taklif va tavsiyalar ishlab chiqish nazarda tutiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish masalasi so'nggi yillarda xalqaro ilmiy va amaliy adabiyotlarda alohida tadqiqot yo'nalishiga aylangan. OECD tahlillarida raqamlashtirish kichik va o'rta biznes subyektlari uchun unumdorlikni oshirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish, operatsion va tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish, bozorga chiqish imkoniyatlarini kengaytirish hamda yirik korxonalar bilan raqobatni muvozanatlashtirish vositasi sifatida talqin etiladi. Shu bilan birga, aynan korxonalar hajmining kichikligi sababli ichki resurslar yetishmasligi, raqamli ko'nikmalar bo'shligi, moliyalashtirish muammolari va xabardorlikning pastligi SMEsning raqamli transformatsiyada ortda qolishiga sabab bo'layotgani ta'kidlanadi. OECDning 2024-yilgi materiallarida ham shu fikr davom ettirilib, SME digitalizatsiyasi innovatsiya, mahsuldorlik, ko'nikmalar va barqaror o'tish bilan bevosita bog'liq siyosiy ustuvor yo'nalish sifatida baholanadi.

Jahon banki ekspertlari raqamli vositalar va platformalarning kichik biznes faoliyatiga transformatsion ta'sirini alohida qayd etadi. Ularning yondashuvida ishlab chiqarish va biznes jarayonlarida ma'lumotlar, platformalar va raqamli vositalardan foydalanish sifatini yaxshilash, xarajatlarni kamaytirish, mahsulot va jarayon innovatsiyalarini kuchaytirish, shuningdek, tranzaksiya xarajatlarini pasaytirish orqali raqobatbardoshlikni oshiradi. Jahon banki hisobotida bunday raqamli yechimlar eksport imkoniyatlarini kengaytirishi, yangi bozorlarga kirishni yengillashtirishi va mahalliy tadbirkorlik ekotizimini qo'llab-quvvatlashi ko'rsatilgan. Biroq bu manbada ham kichik firmalar uchun institutsional qo'llab-quvvatlash va mos tartibga solish muhiti bo'lmasa, raqamli iqtisodiyotning o'sishi ularni yirik firmalardan yanada ortda qoldirishi mumkinligi ta'kidlanadi.

Nazariy adabiyotlarda raqamli transformatsiya ko'pincha innovatsiyalarni boshqarishning ichki mexanizmlari bilan bog'lab talqin qilinadi. Masalan, Merin-Rodríguez va hammualliflar innovatsion SMEs misolida raqamli transformatsiya korxonalar samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini, biroq bu ta'sir to'g'ridan to'g'ri emas, balki ko'p hollarda biznes model innovatsiyasi orqali kuchayishini asoslaydi. Ularning 434 ta innovatsion ispan SMEsi asosida olib borgan PLS-SEM tahlili raqamli transformatsiya va korxonalar natijalari o'rtasida biznes model innovatsiyasi qisman vositachi rol o'ynashini ko'rsatgan. Bu yondashuvdan kelib chiqib, innovatsiyalarni boshqarish faqat texnologiyani joriy etish emas, balki qiymat yaratish, yetkazib berish va monetizatsiya modelini qayta loyihalash jarayoni sifatida tushuniladi.

Raqamli texnologiyalarni joriy etishga ta'sir etuvchi omillar bo'yicha Faiz, Le va Masli tadqiqoti muhim o'rin tutadi. Mualliflar Technology–Organization–Environment va Rogersning Diffusion of Innovation yondashuvlarini birlashtirib, 419 ta SME ma'lumotlari asosida raqamli texnologiyalarni qabul qilishga texnologik, tashkiliy va tashqi muhit omillari birgalikda ta'sir qilishini aniqlagan. Tadqiqotda joriy etish xarajatlari, yuqori rahbariyat qo'llovi, inson resurslari, raqamli madaniyat va hamkorlar bosimi eng muhim omillar sifatida ko'rsatiladi. Ayniqsa, neyron tarmoq tahlili natijalarida raqamli madaniyat, xalqaro yo'nalganlik va top-menejment qo'llovi eng kuchli determinantlar sifatida qayd etilgan. Mazkur natijalar kichik biznesda innovatsiyalarni boshqarish muvaffaqiyati ko'proq ichki boshqaruv sifati va tashkilotning raqamli tayyorgarligiga bog'liqligini ko'rsatadi.

So'nggi sistematik sharhlar ham shu xulosani mustahkamlaydi. MDPI bazasida chop etilgan "SMEs in a Digital Era: The Role of Management" maqolasida avvalgi ilmiy manbalar tahlili orqali SMEsning texnologik transformatsiyasi texnologiyani o'zlashtirish, boshqaruv qarorlari va biznes model innovatsiyasining o'zaro uyg'unligi sifatida talqin qilinadi; unda De Mattos va hammualliflar (2023), Dörr va hammualliflar (2023), shuningdek, Eller va hammualliflar (2020) ishlari SMEs raqamlashtirilishining omillari, oqibatlar va muammolari bo'yicha muhim nazariy asos sifatida keltiriladi. Bu yo'nalishdagi adabiyotlar umumiy holda shuni ko'rsatadiki, kichik biznesda raqamli innovatsiyalarni boshqarish texnologik vositalarni xarid qilish bilan chegaralanmaydi; u strategik boshqaruv, bilim almashinuvi, dinamik qobiliyatlar, raqamli liderlik va bozor modeli yangilanishi bilan uyg'un olib borilgandagina natija beradi.

Umuman, mavjud adabiyotlarni tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, tadqiqotchilar o'rtasida uchta asosiy ilmiy yondashuv shakllangan: birinchi yondashuv raqamlashtirishni raqobatbardoshlik va mahsuldorlikni oshiruvchi omil sifatida baholaydi; ikkinchisi uni biznes model innovatsiyasi va boshqaruv transformatsiyasi bilan bog'laydi; uchinchisi esa joriy etish jarayonidagi to'siqlarni — moliyaviy cheklovlar, ko'nikmalar tanqisligi, boshqaruv qo'llovining sustligi va tashqi institutsional muhit zaifligini — markazga qo'yadi. Shu sababli kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish masalasini o'rganishda texnologik, tashkiliy va institutsional omillarni bir butun tizim sifatida ko'rib chiqish zarur.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish jarayonini ilmiy jihatdan yoritish maqsadida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotning nazariy asosini innovatsion boshqaruv, raqamli transformatsiya, kichik biznes iqtisodiyoti hamda strategik menejmentga oid ilmiy konsepsiyalar tashkil etdi. Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez, induktiv va deduktiv yondashuvlar, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv hamda umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Xususan, kichik biznes faoliyatida qo'llanilayotgan raqamli texnologiyalarning innovatsion boshqaruvga ta'sirini aniqlashda tizimli tahlil metodi asosiy metod sifatida tanlandi, chunki ushbu yondashuv innovatsiyalarni boshqarish jarayonini texnologik, tashkiliy, iqtisodiy va boshqaruv omillari o'zaro bog'liqligida o'rganish imkonini beradi. Shu bilan birga, ilmiy adabiyotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari, raqamli iqtisodiyot va kichik biznes rivojiga oid statistik hamda analitik manbalarni qiyosiy o'rganish asosida mavjud yondashuvlar tahlil qilindi. Tadqiqotda, shuningdek, kuzatish va tavsiflash metodlari yordamida kichik biznes subyektlarida raqamli vositalardan foydalanish holati, ularning innovatsion faoliyatga ta'siri va boshqaruv samaradorligini oshirishdagi o'rni ochib berildi. Olingan natijalar ilmiy umumlashtirish asosida tizimlashtirilib, kichik biznesda raqamli texnologiyalar vositasida innovatsiyalarni boshqarishni takomillashtirishga doir xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kichik biznes subyektlarida raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish jarayonini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, mazkur yondashuv korxonalar faoliyatining tezkorligi, moslashuvchanligi va raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ayniqsa, bozor talabi tez o'zgarib borayotgan sharoitda kichik biznes subyektlari an'anaviy boshqaruv usullaridan raqamli boshqaruv mexanizmlariga o'tish orqali innovatsion faoliyatni samaraliroq tashkil etish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv qarorlarini qabul qilish, mijozlar ehtiyojini tahlil qilish, ichki jarayonlarni avtomatlashtirish va resurslardan oqilona foydalanish innovatsion faoliyatning barqarorligini ta'minlaydi.

Tahlillar natijasida kichik biznesda eng ko'p qo'llanilayotgan raqamli vositalar sifatida CRM tizimlari, elektron tijorat platformalari, bulutli xizmatlar, raqamli marketing instrumentlari va biznes-analitika vositalari ajralib turishi aniqlandi. Mazkur vositalar korxonalarga mijozlar bilan aloqalarni yaxshilash, savdo hajmini oshirish, ichki axborot almashinuvini tezlashtirish hamda bozor tendensiyalarini oldindan aniqlash imkonini beradi. Shu bilan birga, innovatsiyalarni boshqarish jarayonida raqamli vositalardan foydalanish nafaqat texnik yangilanish, balki boshqaruv falsafasining ham transformatsiyasini talab qiladi. Bu esa kichik biznes rahbarlaridan strategik fikrlash, tezkor qaror qabul qilish va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishni taqozo etadi.

Olib borilgan tahlil shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalardan foydalanayotgan kichik biznes subyektlarida innovatsion faoliyat ko'rsatkichlari an'anaviy usullarda ishlayotgan subyektlarga nisbatan yuqoriroq bo'ladi. Jumladan, bunday korxonalarda yangi mahsulot va xizmatlarni joriy etish sur'ati oshadi, mijozlar bazasi kengayadi, xizmat ko'rsatish sifati yaxshilanadi va xarajatlarni boshqarish samaradorligi ortadi. Ayniqsa, elektron tijorat va raqamli marketing vositalaridan foydalanish savdo ko'lamining kengayishiga, CRM va analitik tizimlardan foydalanish esa mijozlar ehtiyojlarini aniqlash aniqligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Biroq tahlillar jarayonida qator muammolar ham aniqlandi. Xususan, kichik biznes subyektlarida moliyaviy resurslarning cheklanganligi sababli zamonaviy raqamli platformalarni joriy etish imkoniyatlari har doim ham yetarli emas. Bundan tashqari, malakali IT mutaxassislarining yetishmasligi, rahbar va xodimlarning raqamli savodxonligi turli darajada ekanligi, axborot xavfsizligi bilan bog'liq tahdidlar ham innovatsion boshqaruvning to'liq samaradorligiga to'sqinlik qiladi. Shu sababli raqamli texnologiyalarni joriy etish bilan bir qatorda, tashkiliy muhitni moslashtirish, xodimlarni qayta tayyorlash va boshqaruv madaniyatini modernizatsiya qilish zarur bo'ladi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarishning samaradorligi uchta asosiy omil bilan belgilanadi: birinchidan, korxonaning texnologik tayyorgarlik darajasi; ikkinchidan, rahbariyatning innovatsion faoliyatga nisbatan strategik yondashuvi; uchinchidan, xodimlarning raqamli ko'nikmalari va yangi texnologiyalarga moslashuvchanlik darajasi. Mazkur omillar uyg'unlashganda kichik biznes subyektlarida innovatsion jarayonlar izchil va natijador shaklda rivojlanadi. Demak, raqamli transformatsiya kichik biznesda innovatsiyalarni boshqarishning nafaqat vositasi, balki strategik rivojlanish omili sifatida namoyon bo'ladi.

1-jadval. Kichik biznesda raqamli texnologiyalarning innovatsiyalarni boshqarishdagi ta'siri

Raqamli texnologiya turi	Qo'llanish yo'nalishi	Innovatsion boshqaruvga ta'siri	Kutilayotgan natija
CRM tizimlari	Mijozlar bilan ishlash	Mijoz ehtiyojlarini aniqlash va individual yondashuvni kuchaytiradi	Mijozlar sodiqligi va savdo hajmi oshadi
Elektron tijorat platformalari	Savdo va xizmat ko'rsatish	Bozorga chiqish kanallarini kengaytiradi	Daromad va bozor ulushi ortadi
Bulutli xizmatlar	Axborot almashinuvi va saqlash	Ichki jarayonlarni tezlashtiradi va moslashuvchanlikni oshiradi	Operatsion samaradorlik kuchayadi
Biznes-analitika vositalari	Qaror qabul qilish	Ma'lumotlarga asoslangan boshqaruvni ta'minlaydi	Strategik qarorlar sifati yaxshilanadi
Raqamli marketing vositalari	Reklama va bozor tadqiqoti	Maqsadli auditoriyani aniq segmentlash imkonini beradi	Xaridorlar oqimi va brend tanilishi oshadi

Ushbu natijalar asosida aytish mumkinki, kichik biznesda raqamli texnologiyalarni joriy etish innovatsion boshqaruv jarayonini takomillashtirish, resurslardan samarali foydalanish va bozor sharoitlariga tezkor moslashishni ta'minlashda muhim amaliy ahamiyatga ega. Shu bilan birga, raqamli transformatsiya jarayonining muvaffaqiyati texnologiyaning o'zidan ko'ra, undan foydalanish strategiyasi va boshqaruv sifati bilan chambarchas bog'liqdir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarish zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar kichik biznes subyektlarining innovatsion faoliyatini samarali tashkil etish, boshqaruv qarorlarining aniqligini oshirish, mijozlar ehtiyojiga tezkor moslashish va ichki jarayonlarni optimallashtirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, CRM tizimlari, elektron tijorat platformalari, bulutli xizmatlar, biznes-analitika va raqamli marketing vositalari innovatsiyalarni boshqarishning amaliy mexanizmlarini sezilarli darajada kuchaytiradi.

Tahlillar shuni tasdiqladiki, raqamli transformatsiyani amalga oshirayotgan kichik biznes subyektlari bozordagi raqobat sharoitida yanada barqaror, moslashuvchan va samarali faoliyat yuritadi. Bunday korxonalarda yangi mahsulot va xizmatlarni joriy etish sur'ati tezlashadi, mijozlar bazasi kengayadi, xizmat ko'rsatish sifati ortadi hamda boshqaruvning strategik imkoniyatlari mustahkamlanadi. Shu bilan birga, innovatsiyalarni boshqarish jarayonida moliyaviy resurslarning cheklanganligi, raqamli savodxonlikning yetarli emasligi, texnologik infratuzilmaning sustligi va axborot xavfsizligi bilan bog'liq muammolar muhim to'siq sifatida namoyon bo'lishi aniqlandi. Shu bois, kichik biznesda raqamli texnologiyalar asosida innovatsiyalarni boshqarishni takomillashtirish uchun bir necha ustuvor yo'nalishlarga e'tibor qaratish zarur.

Jumladan, raqamli infratuzilmani mustahkamlash, xodimlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish, innovatsion boshqaruv madaniyatini shakllantirish va zamonaviy texnologik platformalardan foydalanishni kengaytirish muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, kichik biznes subyektlarini davlat va institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish ham innovatsion faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar kichik biznesda innovatsiyalarni boshqarishning strategik asosi sifatida namoyon bo'lib, ularning amaliy joriy etilishi tadbirkorlik subyektlarining barqaror rivojlanishi, iqtisodiy samaradorligi va bozor raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Demak, raqamli transformatsiya sharoitida innovatsiyalarni boshqarish tizimini takomillashtirish kichik biznes kelajagini belgilovchi ustuvor vazifalardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. OECD. The Digital Transformation of SMEs. – Paris: OECD Publishing, 2021.
2. OECD. SME Digitalisation to Build Back Better. – Paris: OECD Publishing, 2021.
3. World Bank. Digitalizing SMEs to Boost Competitiveness. – Washington, DC: World Bank, 2022.
4. Eller R., Alford P., Kallmünzer A., Peters M. Antecedents, Consequences, and Challenges of Small and Medium-Sized Enterprise Digitalization // Journal of Business Research. – 2020. – Vol. 112. – pp. 119–127.
5. Dörr L., Murmann M., Lichtenthaler U. A Taxonomy on Influencing Factors Towards Digital Transformation in SMEs // Journal of Small Business Strategy. – 2023. – Vol. 33, No. 4. – pp. 19–41.
6. Merín-Rodríguez J., Dasí Á., Alegre J. Digital Transformation and Firm Performance in Innovative SMEs: The Mediating Role of Business Model Innovation // Technovation. – 2024. – Vol. 134. – Article 103010.
7. Faiz F., Le V., Masli E. K. Determinants of Digital Technology Adoption in Innovative SMEs // Journal of Innovation & Knowledge. – 2024. – Vol. 9. – Article 100570.
8. De Mattos C. S., Pellegrini M. M., Hagelaar G., Dolfsma W. Systematic Literature Review on Technological Transformation in SMEs: A Transformation Encompassing Technology Assimilation and Business Model Innovation // Review of Managerial Science. – 2024.
9. Clemente-Almendros J. A., Ruiz-Molina M.-E., García-Villaverde P. M. Digital Transformation in SMEs: Understanding Its Determinants and the Effect of Size Heterogeneity // Technology in Society. – 2024. – Vol. 77. – Article 102513.
10. Marino-Romero J. A., Valdez-Juárez L. E., Maldonado-Guzmán G. Evolution of Digital Transformation in SMEs Management, Economics and Business Research: A Bibliometric Analysis // Technological Forecasting and Social Change. – 2024. – Vol. 198. – Article 123019.
11. Mladenova I. SMEs in a Digital Era: The Role of Management // Administrative Sciences. – 2024. – Vol. 14, No. 11. – Article 296.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>